

Motion till riksdagen

1986/87:Jo102

Lars Ernestam m. fl. (fp)

Åtgärder mot miljöfarliga batterier (prop. 1986/87:55)

Regeringen redovisar i proposition 1986/87:55 ett åtgärdsprogram mot utsläpp i miljön av tungmetaller från batterier. Förslaget omfattar åtgärder för övergång till mindre miljöfarliga batterier, insamling, omhändertagande och framtida märkning samt en informationskampanj. Dessutom redovisas förslag till finansiering av de åtgärder som föreslås.

Folkpartiet anser att de åtgärder som föreslås bör bifallas av riksdagen. Förslagen är emellertid enligt vår uppfattning otillräckliga för att uppnå de resultat som är erforderliga med hänvisning till de allvarliga miljörisiker som utsläppen av kvicksilver och kadmium innebär.

Det konstateras i propositionen att batterierna nu bidrar med drygt hälften av samtliga kvicksilverutsläpp i landet. De årliga utsläppen från batterierna beräknas till 6 ton kvicksilver och 16—20 ton kadmium. Denna stora utsläppsvolym nödvändiggör åtgärder som går betydligt längre än de förslag som redovisas i propositionen.

I detta sammanhang finns anledning att rikta kritik mot regeringen för senfärdig handläggning av dessa allvarliga problem. Redan våren 1982 riktades ett tillkännagivande till regeringen om åtgärder. Först nu kommer förslag som enligt vår uppfattning är otillräckliga.

Folkpartiet har tidigare i motioner fört fram tanken på ett pantsystem för insamling av batterier. De yrkanden som framställts har avslagits, bl. a. med hänvisning till den kommande propositionen.

Vi anser att den lägesbeskrivning som redovisas i propositionen kräver intensifierade insatser och redovisar sålunda följande kompletterande förslag:

Övergång till mindre miljöfarliga batterier

I propositionen hänvisas till att batterifabrikanterna åtagit sig att genomföra en minskning av kvicksilverhalten i alkaliska batterier till 0,5 % 1986, 0,3 % 1988 och 0,15 % år 1990. Regeringen bör nu noga följa utvecklingen och — om branschens åtaganden inte skulle uppfyllas — återkomma till riksdagen med förslag om ytterligare åtgärder.

Vad som här anförts om övergång till mindre miljöfarliga batterier bör riksdagen ge regeringen till känna.

Pantsystem för batterier

Propositionens åtgärdsprogram bygger till mycket stor del på ökade informationsinsatser. De är i sig mycket angelägna, men vi ifrågasätter om de är

tillräckliga. Även om regeringens förslag genomförs kommer det att saknas tillräckliga incitament för att förmå människor att i stor skala lämna tillbaka förbrukade batterier.

Därför föreslår vi att ett pantsystem införs. Det kan exempelvis konstrueras enligt mönster från aluminiumburken. Det är rimligt att handeln på detta sätt medverkar i insamlingsarbetet.

Riksdagen bör därför av regeringen begära förslag om införande av ett pantsystem för miljöfarliga batterier.

Märkning

Regeringen redovisar enligt vår uppfattning en undfallande attityd beträffande möjligheterna att åstadkomma erforderlig märkning. Problemet att nationella märkesregler kan betraktas som tekniska handelshinder åberopas.

Statsrådet hänvisar till kommande överläggningar med de nordiska länderna. Förbränningen av batterier borde rimligen vara en så viktig internationell miljöangelägenhet att breda internationella överenskommelser är erforderliga. Inte minst gäller detta överenskommelser med de stater där batterierna tillverkas. Även om internationellt antagna märkningsbestämmelser inte kan träda i kraft till kommande årsskifte bör sådana kunna redovisas för riksdagen inom rimlig tid. Det bör noteras att regeringen sedan tillkännagivandet våren 1982 haft god tid att redovisa förslag. En tidsplan för genomförande av märkning bör upprättas, och riksdagen bör ge regeringen ett tillkännagivande med denna innebörd.

Slutligt omhändertagande av batterier

SAKAB bör enligt propositionen ges huvudansvaret för det slutliga omhändertagandet av batterier. Det bör noteras att det för närvarande finns endast en testanläggning för behandling av kvicksilverbatterier. Propositionens förslag om lagring är långsiktigt ingen tillfredsställande lösning. Vid sidan av SAKAB finns ett antal privata återvinningsföretag. Dessa bör tillsammans med SAKAB beredas möjlighet att ta fram en miljömässigt tillfredsställande behandlingsteknik. Ansträngningarna att ta fram en fungerande återvinningsteknik bör sålunda intensifieras.

Hemställen

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till införande av ett pantsystem för miljöfarliga batterier,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om
 - a) övergång till mindre miljöfarliga batterier,
 - b) intensifierade åtgärder för slutligt omhändertagande och återvinning av batterier som innehåller kvicksilver och kadmium,
 - c) upprättande av en tidsplan för genomförande av fullständig märkning av miljöfarliga batterier.

Stockholm den 18 november 1986

Mot. 1986/87
Jo102

Lars Ernestam (fp)

Bengt Rosén (fp)

Leif Olsson (fp)

Kerstin Gellerman (fp)